Csütörtök. 54. Szám. Julius 5-én 1860.

KOLCZSVÁRI KÖZLÖNY.

EGYETEMI MUZEUM-EGYLET KÖNYVTÁRA.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS: Ó-vár Vizi-utcza. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdij. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL: Középutcza, STEIN J. könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS.

Lapunk folyamában julius 1-jével uj félév vevén kezdetét, felhivjuk tisztelt előfizetőinket, hogy megrendeléseiket, kiadónk Stein János közép-utczai könyvkereskedésében, megujitani méltóztassanak. A lap előfizetési ára: évnegyedenkint 3 uj forint.

D) **Szemle**. Sajátságos jelenet az korunkban, hogy azon vivmányoknak, melyeknek ágozatait csak is egy kézbe, a Napoleon kezébe lehet ma visszavinni; most Napoleon leghalálosb ellenségei is tapsolnak. Az eszmét ma Garibaldi képviseli, kit a fanatisált olasz sajtó Gábor angyalnak, megváltónak nevez; holott Garibaldi nem egyéb, mint hös eszköze azon czélnak, mely Napoleont vezérli.

Meghódithatta volna Szárdinia az olasz tartományokat, lehetett volna egyéb futólagos kalandor vállalatnál Garibaldi expeditiója, ha Napoleon vaskeze nem intézi ezen mindenesetre roppant mérvü változásokat?

A Jerseyben tartott meetingen, mely Garibaldi vállalatának segélyezésére volt rendezve, Hugo Victor a számüzött franczia költő és forradalmár velöket rázó beszédet tartott azon eszme mellett, mely Garibaldit győzelemre vezérli, s vérfagyasztó szinekkel festi azon vad kegyetlenségeket, melyeket jelesen Ajossa és Manisculco Nápolyon s Sziczilián elkövettek.

„Nápolynak — mondja ö — nincs egyéb intézménye, mint a sbirrek. Minden kerületnek meg van botozási bizottmánya. Két sbirr uralkodik e két tartományon, Ajossa és Maniscalco; Ajossa botozza Nápolyt, Maniscalco botozza Szicziliát. A bot török törvény, de e kormányzás az inquisitio eszközét használja: a torturát. Igen a torturát. Hallják csak önök. Egy Bruno nevü sbirr a vádlottak fejét lábukhoz köti, mig nem vallanak, Pontillo sbirr egy rácsra ülteti öket, s tüzet gyujtat alájok. Egy más sbirr, Maniscalco Lajos egy kineszközt talált fel, melybe a kinzott lábát vagy karát helyezik: ekkor egy csavart (écrou) megforditanak, s az oda helyezett tag szét van zuzva. E gép neve: „angyalgép.“ Más sbirr felakasztja a vádlottat két karikába a falra, egyikbe lábát, másikba karát helyezve, s egy ránditással tagjait kificzamittatja sat.“

Számtalan német mondja el az alkalmazott kineszközöknek, melyeket utánirni is borzadunk.

Azonban mig a republicanus menekültek tombolnak Garibaldi diadalainak, tagadhatlan, hogy e diadal csak az által történik, kit ök mindenekfelett gyülölnek; s ha Napoleon magatartása nem akadályozná az interventiót, Garibaldi győzelmei sikerre nem juthatnának. E szerint, habár hajdan Garibaldi a respublica hőse volt, ez nem a respublica forradalma. Ez Olaszország monarchicus egységeért folyt, s maga Garibaldi visszautasitá a Szicziliába szándékozó Mazzinit, hogy a dolgok folyamát ne zavarja.

Napoleon mielött valamely trónt ledöntene, a kibékitési kisérleteket soha sem mellözi. Hogy itt öt valódi szándék vezeti-e? azt nem tudjuk. Emlékezhetünk, hogy a pápának hány ajánlatot tett, melyek azonban mind visszautasittattak! Most ugy látszik a nápolyi király megkisérti szaván fogni a császárt, ki neki azt ajánlá, hogy adjon gyorsan constitutiót népének, és szövetkezzék Victor Emmanuellel.

A nápolyi király kapva ez ajánlaton, már követet is indita Turinba. De aligha igy is Szicziliát visszanyerheti, mert e nép már tökéletesen szakitott vele. Napoleon tactikája pedig már az volt, hogy az ily kérdéseket a nép szavazatára bocsátotta.

Talán ily békeegyezkedés által Nápolyt még megtarthatják a Bourbonok, ha nem késnek a gyors elhatározással, mielött tán Garibaldinak sikerülne e tartományt is felláziani.

Mig délen igy fejlenek az események, kelet is megy a válság felé; a török alatti druzok és maroniták ismét harczba keveredtek. Azok mohamedánusok, ezek keresztények. Véres összeütközésöket Ruschid pashának tudja fel a világ, ki lábat adott a druzoknak, a keresztények iránti gyülöletben. Most a török alig képes e kis törzseket is lecsöndesiteni. A porta pénzügye a legnagyobb rendetlenségben. Katonái öt hó óta nem kaptak zsoldot, s kénytelenek lopni, rabolni, hogy élhessenek. A keresztény tartományok forronganak a titkos agitatiók s a rémitő nyomások miatt. És a török kormányzás mind képtelenebbnek mutatkozik. A szegény bolgárok nem jogot, szabadságot, csak annyit kérnek, hogy vagyonuk biztositva, adójuk meghatározva legyen, és a török uralom ennyit sem képes megadni. Nagyon természetes, hogy e helyzetből óhajtanak a keresztény népek kibontakozni, s hogy az orosznak sokkal igazságosabb oka van a keleti keresztények megmentésére mindent elkövetni, mint volt Napoleonnak is az olaszokéra.

Mert Olaszországban csak is Nápolyban volt oly elnyomás, mint a minö a török keresztényekre sulyosult.

E keresztény tartományok visszaringatják magokat álomvágyaikban azon boldogabb és alkotmányos korszakuk felé, midön még a török csordák nem rohanták meg Európát, midön Bosnyák, Bolgár, Szerb, Moldva és Oláhországok a magyar koronához tartoztak, e koronához, mely nem sértette soha a hozzácsatlakozott országok autonomiáját, sőt benn saját területében is, saját körükben a népeknek, saját müveltségi és politikai kifejlést engedett; mire legfényesb példa az erdélyi szász nemzet ki a nemzeti fejdelmek korszakán át is, midön az állam nyelve kizárólag magyar volt, a törvényhozás, törvénykezés, s közigazgatás teljesleg azon folyt, e nemzet e hazában szentül megörzött kiváltsága szerint „Unus populus“ maradott; részt vett a magyar országgyüléseken, mivelt fiai megtanulták az államnyelvet, mely által nemzetök szavazatát adták a többiéhez, de saját területükön belül szabad polgári életet éltek az aristocratikus szerkezetü magyarok mellett, statutumaik sértetlen hagyattak, s német anyanyelvöken pereltek s vitték a közigazgatást saját körükben, saját privat törvényeik szerint, a nélkül, hogy e szent jogukban háborittattak volna a magyar fejedelmek, s azok kormányai által.

Csoda-e ha a török keresztény tartományok ezen régi kötelékek közé vissza vágyakoznak, hol ha a közös honvédelem iránti kötelességeket hün teljesiték, saját törvényeik s szokásaik szerint élhettek.

Tán ezen sovárgás kilesése ösztönzé Palmerstont azon inditványra, hogy azon uralkodó ház részére, kinek ma birtokában van a magyar királyi korona, állittassék egy másodszülöttség e keresztény tartományokból?

Annyi való a jobban értesült lapok állitása szerint, hogy a fennebb emlitett tartományokban nagyon sokat emlegetik most a XII-től XVI-ig tartó századok történetét, midön ök szövetséges államok voltak a magyar süzerain alatt.

A kolozsvári nemzeti szinháznál Széchenyi nevére alapitandó drámajutalomra a Bürkös helységben tartott Széchenyi gyászünnep alkalmából bekülde tett 20 frint (lásd K. Közlöny jun. 27-iki számát). Gróf Kálnoki Dénes ur megküldi a Barothon tartott Széchenyi gyászinnep alkalmával ugyan a fennebbi czélra tett gyüjteléket öszvesen 63 forintot, a honfi adakozók következő névsorával. Báró Szentkereszti Zsigmond 5 forint, gróf Eszterházi Géjza 5 ft, gróf Bethlen Gábor 5 ft, br. Huszár Miklós 5 ft, br. Huszár Ádám 5 ft, gr. Kálnoky Imre 5 ft, Benedek József er. esperes 1 ft, Bartha Károly 2 ft, Gyöngyösi István 1 forint, Schmidt Otho 2 ft, Kelemen Elek 1 ft, Zaturetzky Károly 1 ft, László József 2 ft, Gyertyánfy János 2 ft, Császár József 1 ft, Möller Ede 2 ft, Pap Antal 1 ft, Hofman Mihály miklósvári rk. lelkész 2 ft, Albert Mihály baróti rk. segéd lelkész 1 ft, Császár Antal 1 ft, Dániel Gábor 3 ft, Nagy Lajos 1 ft, Acrey Lajos 2 ft, Sámuel Ferencz 2 ft, gróf Kálnoky Dénes 5 ftot. E közleménybeli öszveg **83** forint, egész öszveg **1784** forint.

A muzeum-egylet választmánya közelebbi junius 21-én tartott ülésének tárgyai voltak a muzeum alapjára a mult gyülés óta beérkezett pénzkötelezvény és muzeum tárgyi küldemények, és a berendezés körül előforduló költségek és kiadásokróli számolatok és utalványozások. Fontosabb tárgya egy kinevezett bizottmány jelentése volt, melynek feladata vala a muzeum-épületet megvizsgálni, s a rajta teendő igazitásokra nézve egy költségvetést terjeszteni elé. E kérdéssel kapcsolatban felmerült az, ha vajjon akar-e a választmány a muzeum-épület megnagyobbitásába, tehát a nagy

---

A GALAMB-POSTA.

Történeti beszély.

V.

(Folytatás.)

Ily ébredés mámorából csak a szomj fokozodó hatása birta kizaklatni. Megkisérté daczolni ezzel. Miután nyálat sem volt már képes szájedényei ingerlése által kifejteni, fárasztó tagmozgatással, örjöngö tánczczal idézett izzadtságot hálántékaira, s e nedvvel áztatgatá felcserepesedett ajkait. Oh de a fáradság után gyötrőbb szomj állott elö. Ilykor térdre esve felüditö szenderért imádkozott Istenhez!

Ily állapotában lépett be hozzá egy török tiszt, Jakib magyar tolmácsa.

— Fogoly! — monda a tiszt — szabj árat nyilatkozatodnak! Fogadd el Jakib dicsöséges bég feltételeinek egyikét, s e perczben szabadságod mellett a szabott árt is megkapod.

— Uram — válaszolt Gerö, — adj egy pohár vizet, s vágd le fél fülemet vagy mind kettöt, ha akarod!

— Mindenben gazdagon fogsz elláttatni ha nyilatkozol; ha nem, éhség és szomj martaléka vagy!

— S nincs-e uradnak becsületesebb életölö eszköze, mi találjon az erö és hatalom kezébe: pallos, golyó vagy kötél, ha hajlamaival ez összeféröbb? Mindennemü halált töle elfogadok, de éh- szomj halált nem! Mondd meg uradnak: hogy ha kisérteni még ki nem fáradt, küldjön vizet nekem. Még napokig próbálhatand velem, ha leend mi torkom összeaszását meggátolja, mert éhséggel még érzek erőt küzdeni, de ha vizet nem küld ma, holnapra véremet megeresztem s ö ki lesz játszodva.

A tiszt távozott. Korsót küldött Gerö börtönébe.

Gerö gunynak tekinté a küldeményt, üresnesnek hitte az edényt. Keserüen fölé nevetett, elhatározta meg nem közelitni. De e feltételnek embere lenni nem volt ereje. A korsó a vizet juttatá eszébe, a viz eszméje a szomjuságot lázitá türhetetlen fokra. Megtöré az ösztön az akarat hatalmát, s oly lázas hévvel ragadá Gerö kézbe az edényt, minövel a vizben fulladozó a közelébe vetödött deszkadarabot megragadni szokta. Gerö ajkaihoz forrott az edény szája: ivott . . . és ivott . . . mig szemei ki kezdének düledezni, s hideg borzongás áradozott egész szervezetin. Reszketett és tántorgott, de az edényt ajkairól leemelni nem tudá, görcsös rángatódzások koczogtaták fogaihoz, mig a futó roham lejárt, ekkor alélt kezeiből az edény földrehullott, . . . összetört . . . a viz szétfolyt a padlaton. Gerö öntudatlan bukott a cserepekre . . . ajkai a vizcseppek felfogására nyiladoztak.

Holdvilágos éj volt, mire magához tért. Feszitö puffadtságot érzett és mégis lázas émelygésekben marczangló éhséget. Imádkozott . . . dülöngött . . . elszenderült . . . felfelrezzent — mint kit fojtogatnak, vagy mint kinek ágyát gyujták meg aludtában. Felvánszorgott és a borona falhoz támaszkodott. Egy szélesb nyilaton, lágy fuvallat kiséretében, átsütött rá egy fényes holdsugár. A holdsugár eszméletéhez juttatá, mig a fuvallat felüdité idegrendszerét. Ekkor kezdé észrevenni: hogy oly fájdalmak martaléka volt, melyekben a látás, hallás, eszmélés, az érzés élénkitésére szoktak elenyészni. Később felttünt eszméletében, előbb mint futó csillag, tovább mint föléje röpkedö angyal, végül mint bájos hölgy alak, a gyönyörü Marina. Ekkor térdre esett . . , fennhangon imádkozott, áldá Istenét, mert tudja hogy él!!

Buzgólkodásából szárnycsattogatás ébresztö fel. Midön szemeit felveté, fehér galamb röpkedett fölötte, vállán szállott meg, s ö felismeré Marina Bubiját. Bubi körmei közöl csomócskát eresztett Gerö tenyerébe, szájából éles kis kést, és nyakára vastag selyemfonadék volt tekerve.

A csomagból tápgazdag sütemény s egy levélke bontakozott ki. A pár sor tartalma:

„Bubi hálából élte megmentöjének, eszközöket szolgáltat a szabadulásra.“

Gerö éhsége háttérbe merült, a pár sorban nyilatkozó gazdag lelki élemény elött. Sirt és nevetett örömében, mint tömkelegbe tévedt szokott, midön a véletlen a menekülés nyilatához vezeti; sirt és nevetett örömében, mint forró lázban szendergö szokott, midön rémes álmai tüntén, megnyilnak elötte a mennyország kapui: sirt és nevetett, mert e figyelem meggyözé Marina viszontszerelméről.

Bubi osztozni látszott ö.ömében. Vig burukkolások közt röpkedé körül a derült homlokot, szárnyaival körülölelé a festöi gyürüzett szöke fürtökkel pompázó férfias föt; csókdosva csipegeté a mosolyokkal játszó, untig „Mariná-t“ hangoztató, lágy bajusz s pelyhszakál szegélyezte ajkokat.

Gerö kebléhez ölelé a kis állatot, félt elereszteni, mint szebb gondolatinkkal vagyunk, nehogy tovarepüljön.

Hosszas enyelgés után, a galamb szárnyra kelt, s a szük nyilaton tova tünt. Gerönek utánmeredt tekintete fájóan ütközött a durva boronákba. — Álom volt-e ez?! Lebegtesd még ez álmot felettem Istenem! — sohajta égfelé; de a galamb ez esten vissza nem tért.

Az éhség jelentkezett. Gerö a sütemény-hez nyult, okulva az ivás mohóságának rosz következésén, lassan s keveset evett.

Ujból a papirszeletet vette elö, olvasá és csókolá hosszason.

Végül a szabadulás eszméjére tért. Kibontva a selyemfonadékot, rövid hágcsónak találta, mit még két akkora darab 3 ölnyi hosszuságra pótolna ki. Hitte, ki fog pótoltatni.

A kis kést véve kézbe, éles hegye elárulá, hogy vésöül van küldve. Nagy örömmel tapasztalá, hogy szabadulhatása bizonyos, mert a fenyö gerendák hosszu szálkákban hasadtak fel a kis kés metszö élétöl.

Dolgozott e percz óta, lassan nesztelenül, folytonosan dolgozott.

Más nap hajnalán megjelent a galamb fris süteménynyel, s egy darab zsineghágcsóval.

Reggel korsó viz tétetett fogdájába.

Este késön a galamb harmadik hozományával midön megjött, Gerö vésésével készen volt.

A galamb nyakába levélke is volt akasztva e rövid tartalommal: „Még az éjen menekülj, mert hajnalkor megérkezend a török fö erö, s azután késö leendne.“

Gerőt mi sem gátlá már menekülhetésében, de Marina közeléből távozás vált most nehezére. Marinával együtt ohajtana menekülni, hisz Marina is fogoly és az ö pártfogolásáért kényes helyzetbe jutott fogoly. Hosszas fontolgatás nyomán belátta: hogy erre, ez alkalommal semmi lehetöség, mert rendes örködési állapotban, Marina sátra megközelithetlen. Véletlen zavar adhatna megmentésére alkalmat. Tudta, hogy mihelyt az egész török erö átlépi a határt, Hunyadi buvhelyeiböl véletlen támadást fog intézni. E támadásra épité tervét, addig biztos buvhelyet keresni Marina számára, tüzte ki magában, hova a csata zavarában elrejtözhessék, s a mérges harcz veszélyeitöl védve lehessen. Gondolata a közel vidék remeteségébe irányult. — Oda, oda! — monda nyugodt határozottan — Ferencz atya védni fogja öt! De ki vezérlendi odáig? — E kérdés megfejtése szörnyü gondot adott.

Zsibbasztá agyát a biztos eredményt nem igérő fontolgalás. Végül, a hajfodraival ingerkedö galamb vonta magára figyelmét . . . s diadallal kiálta fel: — Bubi, a hálás jó Bubi . . . neked kedves madárkám velem kell szöknöd ez éjen, hogy megtanulhasd az utat a remeteségig, s utasitást hozhass vissza gyönyörü asszonyodnak.

(Folytatjuk.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

gülés által reá bizott épitkezésbe bocsátkozni avagy nem? Első esetben most csak az épület kitatarozása volna szükséges, második esetben szilárdabb s maradandóbb kiigazitás szükséges. Azon nyilatkozatra, hogy az igért tőkék még nem gyültek be, s igy az épitkezéshez a választmány nem foghat, hosszabb értekezés után meg lőn határozva, hogy a mostani épület alaposan igazittassék ki, a felső melléképület tisztviselői lakká épittessék. A választmány véleménye ott áll, hogy Erdély nem birja meg egy muzeum-épület oly nagyszerü alakbani épitését, a mint azt tervezgeték, s az épület az intézet szellemi czéljaira szükséges öszveget nyelné el. Ez okból még annak idejében mielőbb egy melléképület volna épitendő, hova a mostani muzeumtárgyak s még évtizedeken át gyülendők is helyeztethetnének; s majd ha az egylet pénzalapja megbirja, épittessék ki a főépület, mikor a most épitendő melléképületek az egészen kiállitott tisztviselők szállásaul felhasználtatnának. A gazda megbizatott ily értelemben a költségvetés megtételére, s a választmány birálata alá adására.

A reform.-zsinat. Bonyhán, junius 27. 1860. — Az erdélyi helv. hitvallásuak jelen évi Szász-Bonyhán tartatott közzsinata f. hó 17-kén vette kezdetét.

Azonban, már az azt megelőzött napon Küküllőmegyében, sőt annak határain tul élénk mozgalom zajlott fel; levén e gyülés egyedüli ősi alkotmányos intézvényeink közül, s melyhez éppen azért annyi kegyeletes emlék köti e hon fiait.

A Kolozsvártól Bonyhára utazó főpásztort zágoni Bodola Sámuel főt. h. püspök urat, Kutyfalván az egyházmegye határvonalát képző Maros partján, t. Pallos István, egykor alsó-fejér megyei jegyző, most egyházmegyei algondnok ur élén papi és világiakból álló küldöttség fogadta. A fogadó jeles üdvözletét egyszerü szavakban köszönvén meg a csak fürteiben ősz de erélyben fiatal püspök, utját harangzugások közt, lomb s virág ékített uton folytatá Ugraig, hol az ifjabb Haller György gróf ur kastélyánál maga a közkedvességü házi ur, és egy más küldöttség fogadta a püspököt, élén mlgos Földvári Ferencz ur egykor megyei őbiró, most egyházmegyei egyik főgondnok, mindkét pályán érdemekben gazdag férfiu. Ebéd ideje lőn, s a jeles házi ur, s derék neje által, a magyar vendégszeretet minden füszerével rendezett étkező asztalhoz ültek háziak és vendégek, melynek tartama alatt, a római hitü házi gróf ur poharat emelt, s üdvözölvén püspök urat, üdvözölte a magyar birodalom határi közt létre jött nemzetiségi s vallásfelekezetesség nélküli testvériséget is, mint egyedüli tényezőjét a hazai és nemzeti jóllét fól magasra virulásának. Ebédután egy szegény sorsu gyermeket megkeresztelvén, s a tisztelt gróf urnak nem türelmét, hanem mi ennél sokkal több, vallásunk gyermekei irányában tanusitott szeretetét a nemes grófnak megköszönvén f. t. püspök ur, utját tovább folytatta.

Nagy-Csergeden, a román nép papja s hallgatói, templomuk előtt szent lobogóik alatt, harangjaikat zugatva, a nép kezében virág és zöld ágokat tartva, üdvözlék püspök urat. A magyar nyelven szólott román lelkésznek köszönetet mondott a főpap, megáldá őt hiveivel együtt, és megáldá határukat, meg a testvéries jó érzelmet bennök, s annak folytonos kitartására buzditva őket.

A menet N.-Csergedről hamar fölért a bércztetőre, mely borág- erdőlomb- s virágkoszorus fejével oly édes andalitólag néz le a szőke kis Küküllő völgyeire, s ezek egyikében az ős Bethlen gróf kastélyaira, hogy a vándor feledve a honfifájdalom századok óta fel-felmerült annyi keserveit, elmereng, s némi kárpótlást keres egy szebb jövő örömein. Hamar haladott innen a menet Héderfája tiszta magyar ajku helységeig, hol az iktári grófok utolsó ivadékának kastélya, s a fölött az egyház temploma állnak. A helyi pap s lelkesült hivei tisztelgének a főpásztornak; és vajjon hogy is ne volt volna lelkesült e nép? hisz amaz ősz fejü főpapot látá meg az, ki ezelőtt 42 évekkel papi hivatalát itt a héderfái egyházban kezdette vala meg, kik közül többeket ő keresztelt, és a szeretet oltárától ő vitt, vezetett a vallás oltárához. stb. Mozsarak dörgése között jött innen püspök ur nagyra nött kiséretével együtt, a gyülés szinhelyéhez közelebb, Bonyhán állapodva meg elvégre, hol egy a falu végén, más a Bethlen Farkas gróf és főgondnok ur kastélya kapuinál fölállitott nagyszerü alakban díszlő diadalkapuk fölött látók lengeni azon nemzeti gyönyörü lobogókat, melyeknek három testvérszineit félrezaklatták vala egy más mellől nem rég zajlásnak indult multunk viharai. A grófi udvar külkapuja mellett épitett iv fölötti zöld, vörös, fehér büszkén és az azzal szembe levő várbástya felablakából nagy Széchenyink halálán gyászosan feketén, szomorun lengő lobogók némi ellen tétet képezve bár, de ugyanazon nép és nemzet örömei és keserveit tolmácslák együtt.

Benn a vár belterén, hol a csarnok épitésének koréve 1545. a szárnyajtók fölötti homlokzatba bevésve van, világi és egyházi ünnepileg öltözött férfiak fogadák püspök urat, kik közt a várur, a szellemben, hirben, és anyagiakban gazdag Bethlen Farkas gróf üdvözölvén az urnak nevében jöttet, kölcsönös köszöntések után az apostoli vendég, a szállásaul kijelölt terembe föl és bekisértetett. (Vége következik.)

Az erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentő társulat, átszándékozván menni az életbiztositásra is, e czélra következő felhivást küldötte szét: Felhivás a cs. k. megerősitést nyert erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentő társulattal kapcsolatban felállitandó életbiztositás és biztonsági társulat tőke alakitásában részvételre. Az élet magán- s az állam közszükségeinek fokozatos növekedése- s a szabad verseny korlátainak naponkinti tágasbulásával, már halaszthatlan égető kérdéssé vált hazánkra nézve, a rég érzett hiány: egy oly intézet létesitése, mely ugy a szorgalmatos mezei gazdát, mint iparost, ha a forgalmi viszonyok termékeinek czélszerü értékesitését ideiglenesen gátolják, vagy üzletét biztosabb s jövedelmezőbb alapra kivánja fektetni, kölcsön tőkékkel segitse, lehető jutányos kamat és oly föltétel mellett, hogy az adósság letörlesztése az adósra nézve ne tönkrejuttató, hanem áldásthozó legyen. Erdélynek földrajzi helyzete, a birodalom fővárosától s minden jelentékenyebb pénzpiaczától távolsága, ide járulván még azon körülmény is, hogy a gyorsabb és jutányosabb közlekedési eszközök áldása nekünk még csak jámbor ohajtásaink közé tartozik, kétségen kivül főoka volt s leend még sokáig annak, hogy hazánk a tőkék mozgósitására s a hitel emelésére keletkezett és keletkezendő államintézkedések ugy, mint magánvállalatok javalmait eddigelő, mondhatnók, csak hirből ismeré s ezután is valószinüleg igen csekély mértékben fogná élvezhetni. Igen, mert bármily szomoruan jellemző, de megczáfolhatlan igazság, hogy a pénz, mint csupán üzleti czikk előtt, a kebel azon magasztos érzelmei, mint haza, emberszeretet, részvét, mások boldogitása stb. értéktelen dolgok, ő oda folya hol lehető legnagyobb biztonság mellett, lehető legzsirosabb nyereség mosolyg elébe; a biztonságnak pedig föltényezője a közelröli ellenőrködhetés; a nyereség főemeltyüje: az élénk forgalom. Ha tehát folyvást sinyleni, s féregrágta növényként elsatnyulni nem akarunk, itt e közvetlen kis hazánkban, nekünk magunknak kell segiteni magunkon. Mi ismerjük legjobban egymás bajait, szükségeit, fény- és árnyoldalait; mi legjobban ellenőrizhetjük egymást, és igy legnagyobb biztonságot nyujthatunk egymásnak. De honnan teremtsünk hát pénzt? — e kérdés hallszik minden oldalról. Mert ne ámitsuk magunkat számok embereihez nem illő ábrándokkal: a pénzerő igen ritkán és kevéssé vetkezi le iménti érintettük jellemét; hazafiui lelkesedés, emberbarati kebel használja olykor nemes és nagy áldozatokra, de a förugó, mely élénk és tartós hatásu mozgásba hozza, mindig az önérdek marad. Felelet: éppen ezért ne kérjünk senki idegentől, hordjuk össze saját filléreinket, nem áldozatképen, hanem azért, hogy gyümölcsöztessük itt a házában, gyümölcsöztessük ugy, hogy nyereséget hajtsanak a kölcsönadónak, nyereséget a kölcsönvevőnek, mozditsák elő közjóllétüket s igy mindenképen csak nekünk kamatozzanak. Találjuk el a helyes középutat e két ellensark között: hogy a pénzerő sem a munkás nép zsirját, nehány henye tőzsér javára szivó parasita, sem nyereség hiány miatt tétlenségre kárhoztatott holttetem ne legyen. Előttünk áll, mint mindenben ugy itt is, Europa legpolgárisodottabb s legdusabb országa Angolhon nagyszerü példaival. Ott a mint tudjuk, alig van nyilvános közvállalat, mely kizárólag oly czélból keletkezett volna, hogy egy összetett tőkepénz kikolcsönzésével nyerészkedjék. Tan-nevelőnyugdijintézetek földmivelési, ipar, kereskedelmi és különbféle biztositó társulatok, takarék pénztárok szóval egy vagy más közhasznu czélra alakult intézetek alaptőkéi vagy ideiglen nélkülözhető pénzei képezik ott a forgalmi tőkék legnagyobb részét, s bár a kamatláb legcsekélyebb, miután ugy a kamat, mint a tőkeeredményezte magán nyereség által is mind csak ugyanazon érdekek gyámolittatnak, eszközlik az érdekek azon dicső harmoniáját, hogy az erő testvériesen fog kezet a támaszra szorulttal. De miért menjünk idegen országba példákért? Ime itt van egy saját kis hazánk szülötte, a kölcsönösség elvére alapitott erdélyi jég- és tüzkármentő társulat. Nem akarunk szerénytelenséggel vádra szolgáltatni okot az által, hogy e kezdetben alig 60 taggal alakult hazai intézetünk keletkeztének, az uttörés nehézségei s közbejött társadalmi zavarok felett kivivott diadalának, s nem egyszer igen megsulyosult feladata mindig kielégitő megoldásával, ma már egy erő- és reményteljes álláspontra emelkedésének történetét részletezzük; a mindig teljes nyilvánossággal folyó ügykezelés s a hirlapokban és több ezer példányu külön nyomtatványokban megjelenni szokott évi számadások, a t. közönség ügyérdekelt részét ez iránt eléggé tájékoztathatták. Egy mellékes ügyletágát kivánjuk csak, tárgyunkra vonatkozólag, kiemelni. (Folytatjuk.)

Vajda Hunyad, junius 15. 1860. — Midőn egyik ország a másikkal Európa szerte tudatá a nagy Magyarhon nagy fiának gróf Széchenyi Istvánnak halálát, hozzánk is Erdelyhonunk határszéleig elhatott annak szomoru hire; hinni nem akarjuk azt, hogy valaha egy királynak egy fejedelemnek elhunyta oly gyászba boritott volna egy nemzetet, és annak elvesztése oly mély sebet ejtett volna egy nemzet szivebe, mint ezen közkegyelettel tisztelt nagy hazafinak halála, melyet ma nemcsak a magyar nemzet, de a Magyarhonban lakó különböző de mégis egy szivvé olvadt népek is siratnak, és fájlalnak; de ki ne fájlalná ezen dies irae nek véres áldozatját; nekünk is vannak tartozásaink e férfi iránt, kinek érdemei határtalanok, mert az ő dicső müveinek is fénysugára, mely nemzedékről nemzedékre ragyogni fog, határtalan leend.

Ezen kis körü városunk már az elnevezése szerint is fényes történeti multakra hivatkozhatik ugyan, de a mai ünnepélynél nagyobbszerüt a magyar krónika nem mutathat fel.

Még a tegnapi napon kondultak meg a bus harangok a négy templom tornyaiban, melyek tompa morajokkal bánatos sziveinket gyász érzelmekre fakaszták, s egyszersmind komolyan hirdették a mai napon tartandó nagyszerü gyászmisét.

Ezen gyászünnepélyt fokozatosan emelte a minden vallás és felekezeti különbség nélkül komoly buzgalommal a tanácsházhoz egybegyült helybeli és vidéki értelmiség és polgárság nemzeti gyászlöltözetben, a honnan az összes gyász gyülekezet a nemzeti zászló és két fekete lobogó kiséretében Makrai László és gróf Bethlen Olivér szeretve tisztelt hazánkfiai vezénylete alatt a kolostori szentegyházba megjelent, és ezzel azon nagy kötelességet, melylyel a dicsőültnek tartozott engesztelő fohászaiban lefizette, a gyászmisét a nevezett szentegyházban áldozatteljesen a hátszegi főesperes ft. Dorgó Károly több lelkész segélyével a nagy halottért mutatta fel a Mindenhatónak szent trónja elejébe; a halotti ravatal nem vala ugyan kincsekkel elhalmazva, de egyszerüségével a közvárakozást felülmulta, körös-körül fokozatos zsinormértékre illesztett több száz égő gyertyával egy lángszalagot varázsolt az andalgó nép szemeibe; ezen magasztos izléssel összealkotott ravatali tünemény homlokzatán legkitünőbb vala azon két angyalka, melyeket a hunyadi vár kápolnájában a tüzlángok meg nem emészthettek, a szabad légben repülő alakban lebegtek, kezökben tartván a nagy Széchenyinek koszoruzott arczképét, melyet bámulatos kegyelettel nézegetett a tolakodó nép, és hovátovább varázshatását fantáziájában elmerülvén, elmondhatá magáról: „Obstupuerunt steteruntque comae et vox faucibus haesit"; itt is mint egyebütt a hasonló gyászünnepélyeknél a „Hymnus" és a „Szózat" szép hármoniával magasztos lelkesedéssel elénekeltetett; innen az összes gyászgyülekezet ide értve a számos uri hölgyeket is processio módjára bus harangok kiséretében a ref. szentegyházba vonult, hol t. Gál Sámuel remek beszéde során az elhunyt nagy magyarnak (Pater Patriae) koszorus érdemeit fejtegette, a kihez hasonlót nem napok sem évek, hanem századok is alig lesznek képesek előidézni; a „Hymnus" és „Szózat" éneklése után a disunitusok templomába mentünk, a holott hasonlólag a szokott ritus szerint a nagy halottért megtartották az áldozatszerü könyörgéseket, melyek után a negyedik szentegyházba is t. i. az unitusokhoz tömegesen ugyan, de a legkomolyabb csöndben mentünk a harangok bus melodiája között, itt is a gyászmise a szokott szertartás szerint a mindenek Urának bemutattatván ft. esperes Fodor János román nyelven egy igen jeles beszédet tartott, az ezen komoly ünnepélyre választott textus ez vala: „Sapiens in populo haereditavit honorem et nomen ejus erit vivens in aeternum," melyhez mi tiszta nemzeti érzelemmel ezt ragaszszuk: „semper honos nomenque tuum laudesque manebunt."

Végtére még egy nemzeti halottunk vala hátra, melyet sirja romjaiban megtisztelni szent kötelességünk vala, és ez azon nemzeti templom, melyben hajdan a mi apáink az ország üdvéről tanácskoztak t. i. hős Hunyadi János vára, mely 1452. épült, és 1854-ben április 13-án a tüzvész áldozatja lett; itt is hármoniás hanggá vált a Szózat, melyet az andalgó nép tömeg fedetlen fővel egész kegyelettel végig hallgatott. Mi közben a lelki fájdalom könyeket sajtolt ki a nép szemeiből, midőn megpillantá ezen óriási kormos falakat, melyek egykor mint Hunnia ékszerei ragyogtak, most pedig árvaságra jutattak; de félre ezen bus könyekkel, mert a magyar nemzet még él, és örködik annak geniusa ezen vár felett is. Innen a gyülekezet egy része visszatért az ünnepély gyönyörével töltt kebellel saját házához, más része pedig számos helybeliekkel közösebédre a vendéglőbe ment; az ebéd a nap komolyságához illő csendbe folyt le, és minthogy a magyar jelleme az, miszerint ő a holtak felett is bus poharat szokott köszönteni, ezen törvénynyé vált ős szokás ezen diszes teremben sem maradhatott el, mert ez alkalommal is a dicsőült nagy magyarnak fennragyogó érdemeire oly virágokból is tudott koszorukat füzni, melyek a siron tul is illatozni fognak a nemzet szivébe. Végtére egy köszöntést hallánk ide alkalmazva, melynek kezdete nemzeti nyelvünkön, végzete pedig a szónok anyai nyelvén igy hangzott: „Auch die Todten sollen leben, und die Hölle nicht mehr sein, Brüder trinkt und stimmet ein." Mihályi Elek.

Ujdonságok.

— A helybeli keresk. és iparkamara nem rég felszólitá a kerületében levő mészáros czéhokat és tanácsokat nyilatkozatra: ohajtják-e, hogy a hús-árak ezután is szabályazás alatt álljanak? A válaszok nagy része már bejött s kevés kivétellel a szabályozás ellen szólnak. A kamara ezek alapján folyamodni fog a m. helytartósághoz, hogy az illető városokon a limitatiót törülje el. Furcsán is hangzik, ha az ember a szabadverseny kimondott elve mellett a szebeni hivatalos lapban azt olvassa, hogy a marhahús fontja az utóbbi próbavágás után 14 uj krban van megallitva!

— Bécs, jun. 29. A birodalmi tanács bizottmánya, melynek a bel-, igazság- s rendőri miniszterium budgetét kelle megvizsgálni, bevégzé munkálatát s átadá azt a maga elnökének. 1860-ra szóló szárazi hadseregi budget tegnap közöltetett a birodalmi tanács bizottmányával.

— A „Bukuresti Magyar Kozlöny" 2 dik száma megjelent és igen érdekes mellékletet hozott, az ottani pompás olah szinházat. A kép alá ez van irva: „A bukuresti roman nemzeti szinház a Havi Mihály ur igazgatása alatti magyar dalmütársaság első fellépése, és Hunyady László dalmü fényes sukerü előadásának emlekeül 1860 jun. 4-kén kiadja a Hunnia." E lapból olvassuk, hogy Jekelfalusi Luciában olaszul énekelt, s visszatetszést nyert. A román közönség jól van lakva az olasz operákkal, s olasz nyelvvel. Ő a magyar müveszetet tapsolta meg, azt kivánta megismerni, azirán érzett és mutatott rokonszenvet.

— Magyar-Sárdról irják nekünk: A nagy fontosságu országos utvonal, a mely Kolozsvártól a Nádos-mentén fel, Bács, Andrásháza, M.-Nádos, M.-Sárd, M.-Szentpál stb. helységeken át a Szilágyba s igy ki Felső-Magyarországra vezetend, egyike lesz nemcsak a leghasznosabb, de egyszersmind a legszebb épitményeknek is. Daczára az összevissza kuszálódó hegylánczolatoknak mindenütt a völgy fenekén vezettetik az, mérnök Herczeg ur szép tervmunkálata szerint. Az ut maga a kolozsvári határtól Bácsig már megvan, s a töltést most Andrásházánál készitik. Minthogy kerületi főnök Zgorszky S. ur közelebbi időkben szigorubban ellenőrizteti s maga is néha személyesen veszi vizsgálat alá a munkálatokat, remélhetni talán, hogy ezután a töltések készitése gyorsabban fog előhaladni, mi igen ohajtandó volna, hogy ez a nemzedék is örömét láthassa annak, a mit oly nagy áldozattal a maga erején épit.

— A pesti nyomdászok junius 24-én Guttenberg-ünnepét megtartották. Reggel 6 órakor mintegy 350-en indultak az e czélra kibérelt „Nádor" gőzösön Visegrád regényes romjaihoz, hová 10 órakor megérkezvén a hajó, a társaság nagyrésze zeneszó mellett a nevezetes régi omladékokhoz, hol két nemzeti lobogót tüztek ki, a szózatot énekléK, Guttenberg s az első magyar nyomdász emlékét éltették, s a nap emlékeül Guttenberg nevét bevésték a falba. Egy órakor a társaság ismét a hajóra vonult, és megkezdődött az ebéd, melyet lelkes és elmés pohárköszöntések füszerezének. Ebéd után egy kis sorsjáték rendeztetett, melynek jövedelme (120 frt.) a beteg nyomdászok javára volt szentelve; a kijátszott száz nyereménytárgy között érdekes könyvek, képek, sőt csinos női kézimunkák is voltak. Délután a vendégek a Migazzi-kastélyt látogatták meg, s ennek árnyas parkjában folyt a táncz és mulatozás, mignem estve 8-kor ütött az óra az indulóra. Visszajövet ismét egymást érték a pohárköszöntések, s a társaság a legderültebb kedvvel kötött ki a pesti partnál estve 10 órakor. A vendégek közt csinos hölgykoszoru, néhány szerkesztő, s az irodalom és müvészet számos képviselője volt látható. A hajón egy érdekes füzetke osztatott szét a vendégek között: „A könyvnyomdászat története Magyarországon; emlékül ügyfeleiknek nyujtják ifj. Emich Gusztáv és Szabó József nyomdászok." E könyvecskében a magyarországi nyomdászat történetére vonatkozó adatok nagy gonddal vannak összeállitva.

— A „Fortschritt" irja: Nem rég történt, hogy Erdélybe több szekrény érkezett, minőkben ásványos vizeket szoktak szállitni. Nagy volt a gyanu, hogy azokban valami tiltott por-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tékát szállitnak, de a szállitmányt mégis sikerült Brassóból az oláhországi határszél felé tovább küldeni. Ekkor távirdáztak, s kérdéseket intéztek, de késöre tudták meg, hogy a határszéleken már ekkor átszállitott szekrényekben nagy mennyiségü fegyver volt.

— Egy brussai levél a keleti földrengésekről következőleg ir: „A föld reszket lábaink alatt, a rengések egymásután következnek s mind hatalmasabban. A nép már óvintézkedésekről gondoskodott, s száz meg száz család települ sátrak alatt a kertekben. A hullámzó rengések jun. 3-ka óta 9-ig folytonosan követték egymást és igen erősek voltak: a föld alatti mély morgás, dörgés, mely a rázkodással jő, a népet páni rettegésbe ejtette. Roppant föld és sziklatömegek iszonyu robajjal omlottak alá a völgyekbe, százados erdőket ragadva magukkal a mélységbe."

— N.-Enyed, junius végén. Tisztabúza 4 frt 24 kr — 4 ft 3 kr. — Elegybúza 3 ft 57, — 3 ft 35 kr. — Rozs 2 ft 19 kr, — 2 ft 15 kr. — Zab 1 ft 30 kr. — Törökbúza 1 ft 92 kr, 1 ft 75 kr. — Egy font marhahús 12 kr.

— Sz.-Udvarhely. Junius 25-kén. Tisztabuza 4 ft 15 kr. — Elegybuza 4 ft 10 kr. — Rozs 2 ft 5 kr. — Zab 1 ft 20 kr. — Törökbuza 2 ft 20 kr. — Marhahus fontja 13 kr.

— M.-Vásárhely. Junius 28-kán. Tisztabuza 3 ft 36—64 kr. — Elegybuza 1 ft 84—2 ft 52 kr. — Rozs 1 ft 40—68 kr. — Zab 84 kr. — Törökbuza 1 ft 54 kr. — Marhahus fontja 10 kr uj pénzben.

Politikai hirek.

— Jun. 25-kén azon hir volt elterjedve Párisban, hogy Poroszország és Ausztria Németországot illető védelmi tekintetben minden katonai rendszabályra nézve megegyeztek. A Reuterféle hivatal csak azt mondja, hogy Ausztria hajlandó részt venni a conferentiákban, melyek ez iránt Badenben lesznek tartandók. Az „Indépendance"-nak pedig Párisból csak annyit irnak, hogy a dolog diplomatiai uton halad a siker felé, miután Ausztria letett arról, hogy Poroszországtól olasz és egyéb birtokainak biztositását kivánja. Az egész hir felöl nem lehet jót állni.

— A „Pays" következő közlést hoz: „Egy éppen lapunk bezártakor Turinból hozzánk érkezett sürgöny jelenti, hogy Torrearsa herczeg éppen most a miniszteri tanács elnökévé s Palermóbani helyettes dictatorrá neveztetett ki. Ezen városnak olasz szabadcsapatok általi megszállása óta, a Garibaldi által tett közigazgatási intézkedések miatt komoly elégedetlenség nyilvánult. Különösen panaszok emeltettek azon egyének választása iránt, kiket ő a szicziliai ügyek élére helyzett. Torrearsa herczeg választása ugy látszik, általános helyeslésre találand. Ő azon öt herczeg egyike, kik a legutóbbi eseményekben legnagyobb részt vettek. Egyébiránt Cavournak benső barátja. Becsületes jellemmel, mint mondják, alapos ügyismeretet párosit."

— Bonaparte Jerome, Vestphália exkirálya, I. Napoleon legfiatalabb testvére Villegenisben meghalt. Született. Ajacciobán 1784 nov. 15-én. Eleinte a tengerészetre adta magát, a haiti expeditióban az angoloktól üldöztetve Észak-Amerikába menekült, hol nehány évig tartózkodott s 1803 táján Baltimoreban Patterson nevü kereskedő leányát nőül vette. 1805 ben ismét Franciaországba ment s 250 genuai foglyot kiszabadítva az algiri dey-kezei közül, tengerészeti pályáját ezzel bevegzé. Ezután Vandammeval együtt a 10-dik hadtest parancsnoka volt Sleziában, jan. 6-kán Boroszlóba bevonult s jun. 25-kén Glatz elfoglalásánál jelen volt. A tilsiti békekötés következtében 1807. az ujból alakitott vestfaliai királyságot nyeré. Napoleon, ki az amerikai növeli házasságát megsemmisité, Sofia Dorottya würtembergi herczegnővel házasitá össze, s nov. 15-n királylyá kiáltatta ki. 1808-ban jan. 1-jen Kasselben a rendek hódolatát elfogadá — s azután a német földön mint egy keleti satrapa élt. Pénzpazarlás s szerelmi kalandok jellegzik uralkodását. Financiája naprol napra roszabb lábra jutott s népszerüsége mindinkább fogyott. Az akkor fölébredt német hazafiui mozgalom itt tehát annál inkább jó földre talált, de a kissé elhamarkodott s roszul szervezett folkelés nem sikerült.

1812-ben egy franczia expeditióval Lengyelországba küldetett s pazar, fényelgő életét most már Varsóban folytatá. A lipcsei ütközet, mely a napoleoni épitményt alapjaiban megingatá, királyságát összezuzta.

Már előbb, 1813 sept. 20-kán, elkergeték az oroszok Kasselből, de okt. 17-kén alkalmat talált még egyszer visszaterni s a korona kincseit összeszedve, Párisba menekült. A párisi béke után 1814. elhagyá Franciaországot s 1815. elején Triestben volt. Az emlékezetes 100 nap alatt ismét Napoleon oldala mellett volt s Ligny és Waterloonál mint jeles, bátor katona tüntette ki magát. Napoleon bukása után Párist ismét elhagyá, s eleinte Svájczban, majd az ellwangeni várban tartózkodott, melyet a würtembergi király nagylelküen lakhelyeül átengedett. 1816-ban Ausztriába ment s Triestben tartózkodott, 1821-ben Bécs mellé Schönauba ment lakni, 1827-ben Rómába. Innét számüzetve, 1831 óta részint Svájczban, részint Florenczben, részint Ausztriaban de Belgiumban is lakott, miért is a bulognei merényletben résztvenni mondatott. 1847-n a követi kamra ideiglenes tartózkodást engedett neki Párisban. Unokaöcscsének elnökké s majd császárrá neveztetése után, a rokkantak kormányzójává, franczia marschallá s az államtanács elnökévé neveztetett. Első házasságából Jerome Napoleon nevü fia maradt, ki 1803-ban született s Marylandban tekintélyes polgár. Második házasságából, mit a würtenbergi király a waterlooi csata után fel akart bontani, de a minek a herczegnő határozottan ellenszegült, három gyermeke maradt. Az első Jerome N. 1814-ben született s 1847-ben mint würtembergi ezredes halt meg. Latitia, Matilda leánya 1820-ban szül. Triestben s 1841 óta Demidoff orosz gróf neje s Párisban lakik. Legifjabb fia József 1822-ben Triestben szül. az ismeretes Napoleon herczeg, Victor Emanuel veje.

— London, jun. 22. A vidéken több meetingek tartatnak, hogy az angol nép, rokonszenvét a szicziliai folkelők iránt nyilvánosan kifejezze. A legnépesebb meeting eddig a newcastlei volt, melyen következő határozat fogadtatott el: „A gyülés ezennel élénk rokonszenvét fejezi ki a vitéz szicziliaiak és azok törekvései iránt, hogy lerázni akarják a nápolyi kormányt. Nem fordul ugyan a brit kormányhoz azon követeléssel, hogy Szicziliának harczában részt vegyen, de azt megvárja tőle, hogy a mit csak lehet megtesz annak kieszközlésére, hogy a többi államok részéről egyátalán semmi beavatkozás ne történjék." E végzés másolatai Russell lord és Garibaldihoz megküldettek. A meeting befejeztével, „elismerés jeléül" mindenféle pénzgyüjtemények szedettek.

— A „N. Z." egy történetecskét beszél. Garibaldi kiszállása után mintegy két héttel Cowley lord, egy a császárral tartott beszélgetésbe azon kelepczés frázist szőtte be, miszerint nem lehetetlen, hogy Anglia az ottlevő alattvalók védelmére kény zeritve látandja magát kiszállani. A császár erre igen hirtelen ezzel felele: Akkor én 24 órára rá Brüsselben tartok éjjeli szállást. Minthogy pedig a császár attól félt, hogy Cowley lord vonakodni talál ezen feleletről Londonba jelentést tenni, tehát elbeszélte a dolgot Bonaparte Lucián Lajos rokonának, ki éppen Londonba utazott, fölhatalmazván azt, hogy e feleletét a londoni magas körökben ujra beszélje el nyilvánosan. Innen véli kimagyarázhatni a párisi tudósító, hogyan történt az, hogy az angolok a castellamarei erőd megszállására nagy kedvet éreztek ugyan, de bátorságuk nem volt.

— A Daily Newsnek irják Alexandriából: franczia és orosz ügynökök járják össze Syriát, hogy a druzokat és maronitákat egymás ellen lázitsák, s igy alkalom nyiljék, a keresztények védelmének ürügye alatt beavatkozni. Lesseps ur 10,000 katonát, a Suez-csatorna munkásainak öltöztetve, csempészett volna be Egyptomba (?).

— A „Tr. Ztng" palermói levelezője jun. 12-én kelt tudósitásában a közel-mult s jelen helyzetet következőleg rajzolja: „Garibaldi merész támadása sikerült—ugymond—mivel a királyi hadak már biztonságban képzelék magukat s elővigyázattal élni fölöslegesnek tartak; másfelől gyáva, rejtekbe vonuló ellenálláshoz voltak szokva s a merész támadás váratlansága előtt annyival hamarább összeestek. Nem is lehet mondani, hogy a katonaság valóságos csatát állott volna ki. Garibaldi terve az volt, hogy a hadicsel által egy pillanat alatt Palermoban teremjen s magát a város kellő-közepébe befészkelje. Szárnynak ereszté mindenfelé a hirt, hogy ő Monrealet akarja bevenni; erre a helyőrség egy részét mindjárt oda küldék erősitésül. Garibaldi Alcamoból Calatafimiba ment, hol a katonasággal csak egyetlen egy jelentékenyebb csata volt. Itt egyik hadicselét elroppintette. Hatra vonult s emberei közül egyet elfogatott, kinél egy e czélra készült palermoi levélgyüjteményt találtak. E levelek egyikeben Garibaldi ügyét elveszettnek gyónja be s miután Palermoból segélyre nem számithat, nyilvánitja azon kényszerüségből eredt elhatározását, hogy ismét tengerre száll, külsegélyt szerezni magának. Az elfogott futárt a helyparancsnok kihallgatta, vallomásából kisült, hogy Garibaldi ügyét Szicziliában elveszettnek tekinti s azonnal placatok jelentek meg, melyek a lakosokkal tudatak, mikép Garibaldi gyülevész csapatkája porrá van téve s maga futásban keres menhelyet. Ebből magyarázzák ki a nápolyi hivatalos sürgönyök ámitásait is, mert a kormány teljességgel nem akart — ugymond—másokat általni, hanem árva feje, önmaga volt általva. Egy kora reggel Garibaldi minden legkisebb ellenállás nélkül bevonult Palermoba, miután egy nagy kanyarulat tett s Monrealét megkerülte. Azonnal beült a Palazzo del Senatori-ba, honnan aztán a királyiakkal alkudozott s mai napig is osztja rendeleteit. Legközelebbi fáradhatlan törekvése arra volt intézve, hogy a katonaságot megnyerje magának s elpártolásra birja; ez annyira sikerült, hogy a tábornokok állásukat tarthatlannak látva, Garibaldival az ismert kötményre léptek."

„A város most is teljes védállapotban van, az u'czák barrikádokkal telve, a kapuk elállva, s minden tehetős család künn a hajok födelén, melyeket különböző hatalmasságok küldöttek a palermoi vizekre. Az a pani félelem, mely Garibaldi bevonulása után a bombázás alkalmával megszállta volt az előkelőket, annyira veséikhez tapadt, hogy e kelletlen helyzettől e félfogságtól maig sem tudnak megválni, mindamellett, hogy Garibaldi gondos figyelmével eleget biztatják őket s csalogatják a visszatérésre. E közben a város belsejébeni közlekedés elég élénk s a járás-kelés csak olyan helyt van egy-egy kevéssé akadályozva, a hol a barrikad-nyilatkoni átkelés egy kissé feltartóztatja. A háromszinü lobogók, vörös ingek és piemonti sapkák napi renden vannak, hét ujonan megjelent s utczaszerte árult lap s a jelen kormány hivatalos „Giornale ufficiale" czimü lapja, mely a különféle rendeleteknek egész halmazát hozza naponként — mindez nagyon élénk képét mutatja az egymást kergető követelményeknek."

„Valahol csak mutatja magát Garibaldi — éljenzések hangozzák körül; a lakása előtti tér folyvást sürü tömeg által van boritva. Ő maga a fényüzésnek még csak árnyékát is kerüli, mindenkit akadály nélkül magához bocsát, meglátogatja a nagyobb és kisebb kávéházakat s tetszés szerint rendelkezik mindenről, a nélkül hogy a mások tetszése- s helybenhagyására legkevesebbet hajtana."

„Sok mindenfélét beszélnek, a szicziliaiak általában igen szeretik a fecske-locskaságot, hanem mindenekfelett a következő dolog szilárd meggyőződéssé vált köztük: Garibaldi innen Messinának megy, Messinából Nápolynak, Nápolyból Rómának, s ha ezt felszabadítá — indul tovább, hogy egesz Olaszországot egyesitse Victor Emánuel királyi pálczája alatt s ezzel betöltse nemes foladatát — elégtételt vegyen magának multjaért a világtól, mely őt rablóvezérnek bélyegzé s fejére vérdijt tüzött ki."

— Párisból irják, hogy a szicziliai dictatornak 12 vont csövü ágyuja van, melyek a legujabb találmány szerint készitvék. Reménylik, hogy Messina ostroma alkalmával kisérleteket fog tenni velök s igy nem csoda, ha franczia tisztek is sokan fognak a próbatét színhelyén megjelenni tapasztalat és okulás végett.

— A nápolyi kormány megtérése valósul; de aligha nem későn történik. Ugy látszik mintha csak a közel halál rémei idézték volna elő e kegyes fordulatot, minthogy Carafa külügyminiszter még folyó hó 16-kán egy köriratot bocsátott a diplomatiai képviselőkhöz, melyben azon nápolyi sürgönyöket, miket a kir. csapatoknak Szicziliában kivivott eredményeiről a világba küldtek, igazolni ügyekszik, azon hütelen eljárást, melyet a szárd kormány tanusitott, a legélesebben megbélyegzi, s végül a palermói forradalmi kormány minden intézkedései ellen tiltakozik. S ime a legujabb távirati sürgöny hirül hozá, miszerint a nápolyi kabinet kilencz szóval kettő ellen elhatározta, hogy a Két-Szicziliai királyságában alkotmányos rendszert hozand be, hogy Szicziliát egy alkirály külön kormányzása alá szándékozik állitani, s végre hogy Szárdiniának az olasz nemzeti ügy közös fólkarolása mellett szövetséget ajánland. Tulmerészség volna tőlünk már most ez uj politika közvetlen hatásáról határozott itéletet mondani akarni; mindamellett annyit szabad tán koczkáztatnunk, hogy ezzel a bonyodalmak még nincsenek kettévágva. Nem értjük itt egyedül Garibaldinak nagyon nehezen legyőzhető önakaratosságát, nem is a nápolyi-szicziliai népnek folizgult hangulatát; amaz meg tud hajolni a magasb szempontok, emez a vágyai teljesülése iránti jobb kilátás előtt; de értjük igen is a piemonti Cavour-politikát, melynek éppen ugy nem bizhatni bármi szinleges hátrálásában, mint a mily megingathatlanul törekszik az bármily tekervényes utakon is át a végczél felé. Egy biztató körülmény azonban itt is léteznék, s ez az, hogy a nápolyi politika emlitett fordulata a franczia császár adott tanácsainak látszik következménye lenni. Legalább erre mutat az, hogy De Martino, a franczia udvarnál járt rendkivüli követ, vevé át a külügyeket, s ugyanő már ismét uton is volna Turin felé, hol állitólag a franczia befolyás megigért jóakaratával fogna találkozni. Tudjuk hogy e befolyás Piemontban, ha nem is mindent, de mindenesetre sokat tehet; attól függ tehát minden, vajjon a megigért támogatás valóban olyan őszinte lesz-e, hogy gr. Cavour annak sulyát érezze s elutasithatlanságát belássa. A szárd miniszterelnök cselessége mellett ugyan még igy sem kerekedhetik egykönnyen fölül ama bizalom, mely egy benső szövetség első alapföltétele; de az alkudozások mindenesetre meg fognak kezdetni; azonban ha igaz, hogy gr. Cavour legelső föltételül azt akarja kikötni, hogy az ellenségeskedések mind szárazon mind vizen azonnual szüntettessenek meg, mi által Garibaldi az idővel egyszersmind eröben is tetemesen gyarapodhatnék, vajjon remélhető-e bizton, hogy az alkudozások csak az előzményes pontokon is tul haladjanak?

Azt állitjak egyébiránt ujabb tudósitások, hogy nemcsak a franczia befolyás szándékozik Turinban a nápolyi ügyekre vonatkozólag barátilag közrehatni, hanem egyszersmind Oroszország is ellene szegül Szárdinia további törekvéseinek. Gróf Stackelberg az orosz követ még elutazással is fenyegette volna gróf Cavourt, ha a szárd partokról folytatott titkos hadjáratnak véget nem vet s a szakadatlan szervezés alatti expeditiokat hatályosan meg nem állitja. Sőt még Oroszországnál is határozottabban lépne föl Poroszország a nápolyi király mellett, mi a berlini szabadelvü lapoknak kormányuk ezen eljárását birálgató és ellenző nyilatkozatai által nagyon is valószinuvé tételik. Már ha e nagy hatalmak csakugyan határozottan föllépnek, s a mellett a franczia befolyás is hozzájok szegődik, ez mindenesetre fordulatot idézhetend elő a szárd politikában is. Vajjon azonban gróf Cavour a nagyhatalmak azon kimondott elvét, hogy az olasz ügyekbe nem akarnak s nem fognak beavatkozni, nem fogja-e ennek daczára fölhasználni arra, hogy Garibaldit szerencséje további megkisérlesében ne akadályozza, ez föleg a frauczia tanácsok őszinteségétől függ.

— Egy, a Medici expeditióban részt vett önkéntes magán leveléből a hazafiai érzelmek némely megható vonásait olvashatni. Tobbek közt egy velenczeit emlit a levelíró, ki szintén Palermóba utazott, ő hat fiunak atyja s mind a hat mint önkéntes harczol Szicziliában Garibaldi mellett s kik mellé az öreg— mint hetedik — társul. — Midőn a hajó már feszült vitorlákkal a magas tengeren evezett, egy lányka lép Medici ezredes elé, ki férfinak öltözötten csempészte magát a hajóra, hogy sebesült testvéreinek lehessen ápolónéja, azért kérte a hajón továbbszállittatását. — Kérését az ezredes meghallgatá, s mint „markotányosné" befogadtatott, s a hajón külön szobácskát rendeltek számára. Guiseppe Rossi lovag, s a mathematika tanára szintén a hajón volt, hogy magát mint mérnök Garibaldinak ajánlja.

Junius 23-ról pedig ugyancsak Turinból a dictátor ezen szándékára vonatkozólag igy irnak:

„Garibaldi nem vesztegeti idejét; az előcsapatok már elindultak Messina felé. A dictátor mindennel el van látva, mi egy szabályszerinti ostromhoz megkivántatik, azonban ennek sikerét inkább a királyi csapatokban elharapódzott szökések segithetik elé leghathatósabban; a csapatok hangulatát a király ügyére nézve igen aggodalmasnak irják. A város lakói értékesebb podgyászaik és vagyonukkal a sziget belsejébe vonultak, minthogy a katonák általi kiraboltatástól és házaik bombáztatásától féltek. Valósul, hogy a nápolyi király azon tábornokokat, kik Szicziliában vezényeltek, haditörvényszék elé akarja állittatni. Napoleon császár nyilatkozata a palermói capitulatióról a királyt érzékenyen bántja. — Bosco a hires bandita, ki Garibaldi legyilkolását (?) magára vállalta, nem birt elég bátorsággal vállalata végrehajtására; e helyett magát a tábornoknak bemutatta s elötte fontos felfodozéseket tett."

— Nápolyban nyakraföre sietnek az alkotmányosdi játékkal, s a legujabbi távirat szerint a választó testületek (mindkét szicziliai királyságban) julius 7-ére hivattak össze, ugyanakkor neveztetik ki a senatus. Azonban a forradalom sem hagyja magát, mint látszik, hanem halad elő, s a nápolyi kormány oly későre adott engedményeivel már is érezni kezdi, hogy „késő esőnek nagyobb a sara". Az „Ind." egyenesen kimondja: hogy a bizalmatlanság sokkal nagyobb, hogy sem kénytelen kelletlen nyujtott engedmények megmenthetnék a nápolyi dynastiát. — Párisban tudni akarják, hogy Garibaldi csak szinli, mintha Messinát akarná megtámadni, valójában pedig a szárazföldet vette szemügybe. Mindenesetre gondoskodni fog előbb Palermóban egy szilárd kormány állitásáról, mig uj hadjáratához fogna. A távirat jelentést teve három miniszterre, Torrearsa, Pisani és Gvarnori visszaléptökről — mi arra mutat hogy a szicziliai közvélemény ezen kinevezéssel nem volt meg elégedve. Ugyanazon sürgöny jelenti azt is, hogy Palermóban a választási törvény ki van hirdetve; a dictator ugylátszik kénytelenitve látja magát a parliament összehivásával sietni, hogy annak közepéből képezhessen egy többségi-kabinetet.

— Az Ulm és Augsburg közt terülő sikon, még e nyár vége előtt, egybe fog gyülni a német szövetség összes hadi illetéke — még Austriát sem véve ki. Ez utóbbi hatalmasságnak

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

azonban szabadságában áll, nem állitani ki egész hadilletékét, miután a hirhedt négyszög és Velencze, legalább is kétszázezer ember együttmaradását igényli, az olaszországi mozgalmak miatt. A német hadilletékek ez egybegyüjtése azon czélból történik, hogy mindjárt a helyszinén győződjenek meg azon tökéletlenségekről, melyek a szövetségi hadszervezet ujraalkotását szükségessé teszik.

— Gorcsakoff herczeg és a franczia udvar sz. pétervári követe Montebello herczeg közt, mint mondják, némi feszültség vagy legalább egy kis hidegség mutatkozik azért, mert a lengyelek nyugtalanul kezdik viselni magukat, a minek mind azok az „átkozott franczia ezzmék“ az okai, melyek Bukovinától a keleti tengerig mindenütt mutatkoznak. A párisi lapoknak meg van parancsolva, hogy a lengyel dolgokat ne feszegessék többé a jó barátság fenntarthatása iránti tekintetből. Maguk az orosz lapok is parancsot kaptak, hogy csak csinján beszélgessenek a beldolgokról sőt egyes személyekről sem szabad irogatni, kivált ha azok magasabb állásuak. Poroszországról azonban egy szót sem szabad szólni, Mindenek fölött feltünő az a szabadság, a mit e lapoknak az olasz ügyekre nézve engednek; egekig dicsőithetik Garibaldit, mindenféle módon tanusithatják iránta rokonszenvüket s a fejedelmeket kényök kedvök szerint csipkedhetik.

Ujabbak. — A nápolyi kormány késő megtéresének idves volta iránti kételyek igen is hamar igazolva lőnek. Egy jun. 25-dikén kelt fölségi ténynél fogva a nápolyi királyságnak alkotmányos és képviseleti, olasz nemzeti elveken nyugvó intézvények lőnek adva, s minden politikai vétkeseknek általános amnestia nyujtva; két nappal később uj miniszterium alakitva Spinelli elnöklete alatt — és már is oly események lepék meg a fővárost, a melyek kiáltó bizonyitványul szolgálhatnak arra, hogy a kiengesztelési adományok az ottani népességnél a kivánt fogékony földet nem találták meg. A Nápolyban jun. 28. és 29-kén kelt távirati sürgönyök jelentik, hogy maga a nápolyi főváros lakossága tényleges föllépéssel igyekszik kitüntetni, hogy az uj politikai programmnak önmagára vonatkozó részét elkésettnek tartja, s a kiengesztelődésről többé mitsem akar tudni. A táviratból minden szófukarsága mellett is kitünik, hogy a fővárosban nem valami apróbbszerü kravall, hanem valódi fölkelés lőn megkisértve. Abból, hogy a 12 városrész biztosi hivatalai ugyanazonegy időben lőnek megrohanva, kipusztitva s az ügynökök leöldösve, bátran lehet következtetni, hogy ezen mozgalom előre forralt terv szerint volt előkészitve és jutott kitöréshez; alig lehet kétség, hogy itt a már minap emlitett titkos forradalmi bizottmány adá létezésének első tényleges próbáját; azon jelentése pedig a sürgönynek, hogy a mozgalom végre elnyomatott, mutatja, hogy ott a fölkelés tömeges erőben lépett föl, mely a fővárosban levő tetemes katonaságnak is a sikert huzamosb ideig kétessé tevé. Elvégre csakugyan sikerült a mozgalomnak urává lenni; de azon körülmény, hogy a királynök Gaetába távoztak, s csak a király maga maradt a fővárosban, jeléül szolgálhat annak, hogy az ottani helyzet éppen nem rózsákat termő. Első következménye amaz első kisérletnek az alkotmány helyett az ostromállapot. A többi a jövő dolga.

Ezen mozgalmat egyébiránt egy casus előzte meg, mitől már maga a nápolyi kormány kétségkivül egészen tiszta. Brenier báró franczia követet, ugyanis, midőn 27-ikén este Nápoly Toledo-utczájában sétált, a reform-ellenes párthoz tartozó egyének rohanták meg, s olmos botokkal agyba főbe verték, minek következtében eszméletét vesztette. Meglehet, hogy e botokkal uj tényező lépett korunk történelmébe, mint nem oly régen még az algiri dey napernyőjével, minek mint tudjuk egy szép tartomány lőn áldozata Francziaország javára. Epillanatig még csak azon ujabb sürgönyt tudjuk a „Morning Post“ után, e nemdiplomatiai eljárás folytán, hogy „ha a franczia követnek elégtételt nem adnak, a franczia flotta cselekvőleg lépend föl.“ A nápolyi kormány, mely most ijedtében azt se tudja fiu-e vagy leány? kétségkivül sietni fog minden kigondolható elégtételt megadni, hiszen még arra is késznek látszik lenni, hogy veszettnek tartván már a maga ügyét, Nápolyról lemondjon Francziaország részére, mint Ausztria tett volt Lombardiával. Éppen nem látszik oly lehetlennek, hogy a botból, mely egy Napoleon képviselőjének fejét megkoppintá, királyi széket igyekezzenek faragni egy Murat számára!

— London, jun. 30. A mai „M. P.“ jelenti Nápolyból jun. 29-röl: „Az izgatottság folytonos. A reformok nem elégitették ki a népet.

— Turin, jun. 9. Szicziliából érkezett tudósitások szerint Garibaldi a jézsuiták s liguriánusok testületének feloszlatását, azonnal Szicziliából kiutasitását s jószágaik elkobzását rendelé meg.

Turin, junius 28. A tegnapi kamrai vita folytában, a tervezett 150 millió lirányi kölcsön felett, Varese és Stella követek a kölcsön mellett nyilatkoztak. Ez utóbbi Cavourral egyetért az iránt, hogy ha erős Olaszországot akarnak előállitani, sok pénzt kell áldozni. Sineo bizalmatlanságát fejezé ki a 150 millió hovafordítása iránt. — Mauro Macchi követ megjegyzi: Ő a kölcsön mellett szavazna, ha bizalma lenne a miniszteriumhoz; ez utóbbi azonban Szárdiniát Villafrancanál föltartóztatá s azt Savoya s Nizza védfalaitól megfosztá, ennélfogva ő fenntartja magának, hogy javaslatát a kamra elé terjeszthesse.— Guerazzi kárhoztatja a miniszterium politikájának görbe utjait, s azt tanácsolja, hogy Szicziliá vétessék föl a királyságba, a nápolyi szövetség visszautasittassék s nyiltan háboru indittassék Nápoly, Róma s Ausztria ellen.

— A porosz kormányzó-herczeg készül meglátogatni a franczia császárt a chalonsi táborban. Hogy a badeni congressus többi tagjai is kiséreni fognák a regenst Chalonsba, arról nem irnak, s a két magas urnak mégis csak nem kellett oly roszul társologniok Baden-Badenben, ha a császár látogatását oly hamar visszaadja a kormányzó herczeg, mint másfelől még azt is kétleni lehet, hogy a kettős fürdés (Baden-Baden) után sokkal ujultabban éreznék magukat a német fejedelmek, mint egy német epigramm-iró ohajtja.

— Hiteles kutfőből irják a kölni lapnak, hogy Kisselew gróf kormánya megbizásából felszólitotta Francziaországot, hogy a szicziliai vizekre küldendő orosz és franczia hajók a szigetre szándékolt minden kiszállást akadályozzanak. Azonban Napoleon császár ezen inditványt rögtön visszautasitá.

— Triest, jun. 28. A mai ide érkezett „Stadium“, Lloyd-gőzös kapitánya Navarinónál 5 angol sorhajót látott.

— Madrid, jun. 28. Montemolin gróf s testvére megsemmisiték saját lemondási nyilatkozataikat.

— London, jun. 28. Az alsóház ma éji ülésében Peel Róbert jelenté, hogy holnap szóba akarja hozni a Szicziliá Piemonthozi annexiójára vonatkozó hireket, s kérdést teend az iránt, hogy vajjon Francziaország ennek következtében különös követeléseket formál-e, s hogy vajjon minő közléseket intézett Angolország Piemonthoz. — Russell lord megigérte, hogy Thouvenel sürgönyét jövő héten előterjesztendi

Bécsi börze. Jun. 30-kán: Nemzeti kölcsön 79.70. Metalliques 5 pcentes 69.60. — Urbéri papirok: magyar 70.00. erdélyi 69.25.— Bankrészvény 859. Korona 17.50. Cs. k. arany 6.5. Ezüst 26.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(851) | 5/7. 1860. | (8—8)

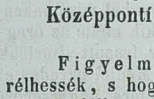

Moll

SEIDLICZ PORA.

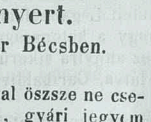

mely a párisi mükiállitáson aranyérmet nyert.
Középponti raktára a „Gólyához“ czimzett gyógyszertár Bécsben.

Figyelmeztetésül. Hogy az én gyártmányaimat a másokéval összse ne cserélhessék, s hogy formámnak jogtalan bitorlását megakadályozhassam, gyári jegyem „Moll Seidlitz-pora“ ezután nem csak az iskatula fedelén, hanem minden fehér papiron, a melyben a poradag foglaltatik, viziratilag látható lesz.

Ára egy bepecs telt eredeti iskatulának 1 frt 25 kr o. é. Használati utasitással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkivüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig elő ismert házi gyógyszerek közt bizonnyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi hálairat részletes bizonyitványul szolgál, hogy azok **rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés**, továbbá **görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértorlódás, köszvényszerü tagfájdalom**, s végül **hysteria, hypochondria, tartós hányási inger** stb. eseteiben a legjóbb eredménynyel használtattak, s a legtartamosb gyógyeredményt vivtak ki Ezen, már nagy csomaggá nött levelezés számtalan bizonyitványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot hasztalan használták, ezen egyszerü házi szerhez folyamodtak és egésségüket egyszerre és állandóan viszszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanitók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghiresebb gyógyforrások a legkisebb könynyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Raktára Kolozsvártt: Ritter Tr. gyógyszertárában. Beszterczén: Szongot György. Sz.-Agothán: Knall K gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész M.-Vásárhelytt: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracsek. Nagy-Károlyban: Schöberl, N.-Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fentebbieknél megrendelhető továbbá a:

Dorsch-halmájolaj,

Lobry és Portontól, Utrecht, Németalföld. Eredeti flaskókban, használati utasitással 2 frt 10 kr és 1 frt 5 kr o. é.

Az egyetlen fajta, a mely mindig betöltés alkalmával Müller tanár által vegykémleti vizsgálat alá vétetik. s ólom tokczával bedugaszolt üvegekben küldetik szét, melyeken a Lobry és Porton ház firmája van.

A Dorsch-halmájolaj Európa minden orvosi tekintélyei által **mell és tüdőbetegség, görvély** (Scrophula), **angolkorság** (Rhachitis), **rheumatismus** és **köszvény, rögzött börkiütés, szemgyuladás, idegbetegség** stb. ellen mint kitünő gyógyszer elismert eredményuenyel rendelvényeztet tt.

PYRETHRIN-SZÁJVIZ

a fogak és foghus tisztán és épen tartására. Egy eredeti üveg ára 1 frt 5 kr o. é.

A Pyrethrin-szájvíz tisztán növényi anyagokból áll, s számos kisérlet és tapasztalat által igazolt minden tulajdonokat egyesit magában, minélfogva az ép fogak és foghus minden külső és belső káros befolyás ellen védve, épen tartatnak, sőt az e részeken honos betegségeket legyőzi és a kóranyagot tökéletesen eltávolitja,

(1006) (1—3)

Hunyad-megyében Hátszeg vidékén a puji kerületben Buda Miklósnak galaczi és borbátvizi részjószágai több évekre haszonbérbe kiadandók. Értekezhetni Kolozsvártt közép-utczában 511 sz. alatti háznál és Galaczon a tulajdonossal.

920) (11—11)

Alulirt tisztelettel tudatja, hogy

urbéri kármentesitési kötvényeket

500 frtig **1**%-val, **500** frton felül **5000** frtig ¾ %, **5000** frton felüli összvegeket pedig ½ %-val, kamatok megtérítésével a bécsi börze napi árkeletén alól bevált.

Ezenkivül mindennemü állampapirokat. börze képes magán kötvényeket, ipar s vasuti részvényeket, sorsjegyeket, külhoni pénzeket, továbbá aranyat s ezüstöt a legjutányosabb napi árfolyam szerint elad és veszen.

A postai összeköttetés oly biztos lévén, hogy a szállitásnál semmi veszélytől nem tarthatni, ajánlja az alulirt ennek használatát azon biztositással, hogy a posta utján beküldendő kötvényeknek árát, a visszafordulandó postával a legpontosabban kézhez juttatja, csak kéri ilyen esetekben a czim, lak és utóposta hibátlan feljegyzését.

Debreczen, decz ember hóban 1859. É. KISS ZSIGMOND,
váltó irodája Debreczenben a főtéren Schäfferház 2140 szám alatt.

(1007) (1—3)

Hirdetés.

A nagy-enyedi ev. ref. kollegium részéről közhirré tétetik, miszerint néhai cs. kir. nyugdijas tartományi biztos Jablonczay P. Elek urról véghagyományа értelmében a nagy-enyedi ev. ref. kollegiumra mint kinevezett általános örökösre szállott maros-szent-imrei jószág, folyó 1860-dik év julius hónap 16-dik napján élelt 9 órakor, Nagy-Enyeden a Miriszló utczában a kollegium rendes udvarbirói szállásán nyilvános árverés utján 4 évre, azaz 1864-dik év április hónap 24-dik napjáig, a tő bet igérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 500 uj forint, melynek 10 percentjét minden árverező a collegiumi pénztárnok keze alá köteles leend az árverés kezdete előtt letenni; irásbeli ajánlatok is (offert) elfogadtatnak.

A haszonbérbe adási feltételek, valamint a jószág mennyiségéről, minőségéről törvényesen készült leltár a haszonbérbe adás napja előtti napok alatt, Nagy-Enyeden alólirtnál mindenki által megtekinthetők. S ugyan nála, az egész jószág állásáról tiszta tudomás szerezhető

Nagy-Enyed, junius 28-án, 1860.

FOSZTÓ FERENCZ,
nagy-enyedi ev. ref. kollegium curátora.

(1001) (3—3)

Jelentés.

Alólirt miután e folyó év junius havában a **csáki-ujfalusi üveggyár** nagyválasztéku üveg készlet raktárát hid-utcza 315 számu háznál megnyitotta, annyival inkább tartja kötelességének a nagyon tisztelt minden rendü közönséggel tudatni, hogy raktárába található mindennemü üvegek és üveg táblák, valódi jósága és gyári áron kiszolgáltatása mellett, mindennemü üveges munkálatok pontos teljesitését elvállalja.

Kolozsvártt, jun. 25-én, 1860.

Pandula Károly
üveges-mester.

(1005) (2—3)

Birtok eladás.

Kolozsvártól másfél óra távolságra Dezmér helységé en kőudvarház, kőistáló kőcsür, 120 hold sz ntó, 73 hold rét. 21 hold erdő, 2 hold szőlő. — Értekezni lehet Kolozsvártt, belső magyarutcza 407. szám alatt.

(998) (3—6)

A kolozsvári helvéthitü egyház és tanoda kötelendi közös részjószága folyó év augusztus 1-sőjén a városi községi tanácskozó teremben, délelőtt 10 órakor tartandó árverés utján, a jövő 1861-dik év Szent György napján kezdve, hat e ymásutáni évre, haszonbérbe fog adatni. A feltételek addig is láthatók b. király-utczában a gróf Bethlen Domokos háznál, biztos Filep Samunál.

(1008) (1—1)

Egy szakképzett s több évi gazda tiszti szolgálatáról uhvari bizonyitványokkal ellátott egyén, ki 50 éves — nős, gyermektelen — ajánlkozik gazdászati szolgálatra, mire a rendszeres képzettséget birja, bővebben értekezhetni Stein János könyvkereskedésében.

(1000) (2—3)

CSAPÓ SÁNDOR

nürnbergi és dísz-áru kereskedésében kapható:

valóságos bolha- és poloska (palaczkféreg) pusztító pór,

valamint

valóságos Reiser-féle **légy-papiros.**

Ezen, a külföldön oly nagy sikerrel használt rovar pusztitó szerek biztos hatásuk mellett, és csekély árukért minden további dicséretet fölöslegessé tesznek.

(995) (3—3)

Az ovárban a 207-dik szám alatti ház és telek eladó, értekezhetni felőle sétatérutczában a 15-ik sz. alatti háznál.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.